

d'una galeria de personatges sabadellencs que, ja sols pel fet de ser-ho i atès el reduït àmbit de la població on ens movem, ens han de ser coneguts.

D'altra banda, la presentació d'aquest llibre, el seu llançament -no pas en el sentit treballat de la paraula!- constituï, el passat mes de novembre, un indiscutible esdeveniment dins el calendari una mica somort de la vida cultural sabadellenca.

En esmentar-lo ací, voldria remarcar el mèrit rellevant que cal atribuir-li en atenció al tema que toca i a l'esperit que ha animat els seus autors, raons que m'indueixen a incloure'l, sense titubeigs, dins la categoria esmentada, de la qual resulta ésser, al meu entendre, un bell i singular exemple.

Prescindint ara de l'enutjosa qüestió del "numerus clausus", ens és lícit de dir que fa goig de veure aplegats i valorats amb un oportú toc d'humor un grapat de ciutadans que, per dir-ho d'alguna manera, no són de la pila, uns personatges atípics que se singularitzen o s'han singularitzat del seu context per alguna insigne dèria. Aquesta és, si no vaig errat, la característica de tots ells, als quals resulta molt adequat designar amb el mot de "ceballuts".

El tema, doncs, des de la nostra òptica sabadellenca, és bo, és excel·lent, tenint en compte, com és de llei, que els autors han sabut explotar l'ambigüitat que l'al·lusió a la ceba té per als sabadellencs i han jugat una mica amb el "suspense" i donant un determinat curs a les molt respectables diversitats de criteris sobre inclusions i absències a les pàgines del llibre.

I també és bona i excel·lent la intencionalitat dels autors, que sembla ésser la d'aportar, precisament en aquests moments crítics, quan Sabadell està fent equilibris per no acabar-ho de perdre tot, una contribució als esforços que des de diversos angles s'estan fent pel salvament de la ciutat. Sembla com si volguessin dir, plens d'encomiable i envejable optimisme: "Sabadell no tot és barroeria, no tot és esllanguiment, no tot és atonia suburbiana. Mireu quina mostra podem confeccionar de ciutadans amb nas a la cara. I només és una mostra!".

En definitiva, aquesta obra, àgil de concepció, desimbolta, exempta de retòrica i de transcendentalisme, xopa de simpatia i de benignitat, ens dona un tast del que, entre altres coses potser no tan satisfactòries, és encara el Sabadell de l'any 1984, el nostre, que si bé és relíquia d'una comunitat que ens ve de lluny, l'estem configurant ara i que es resol en una suma algebraica d'individualitats.

Aquests són dos llibres recents, que per raons diverses però que em semblen de pes, mereixen ser considerats com a molt sabadellencs. ■

Goigs

La col·lecció "Els nostres goigs" (I)

per Jaume Busqué i Marçet

Joan Costa i Deu (el nom complet era Joan Costa-Jussà i Deu) fundà la "Biblioteca Sabadellenca", l'any 1924, en la qual, al llarg dels anys, fins el 1934, van publicar-se 32 volums. La guerra fraticida va interrompre aquella col·lecció. I el seu fundador moria a l'exil, li -a Gènova- el 23 de febrer del 1938.

A l'ampara de dita Biblioteca, va encetar-se una edició de goigs. Això esdevenia el 1927. El número 1, amb el nom genèric "Col·lecció Els Nostres Goigs", fou "A llaor de Sant Josep Oriol", escrits per Mn. Josep Cardona. En seguiren d'altres: *Mare de Déu de la Font de la Salut*, *Sant Jordi*, *Sant Pancràs*, *Sant Joan*, *Mare de Déu del Roser*, *Sant Abdon i Sant Senèn*, *Mare de Déu de Togores*, *Sant Cosme i Sant Damià*, *Sant Antoni Abat*, *Mare de Déu del Carme*, *Sant Isidre...* i àdhuc uns de festius en "Honra dels Nassos més respectables de Sabadell", goigs que, sortits de J. Sallent-impresor, any MCMDXXIX, la col·lecció "Els Nostres Goigs" els editava per commemorar l'any del primer centenari de la mort d'Antoni Bosch i Cardellach, presentant-lo com a poeta humorístic, amb lletra revisada per Miquel Carreras. Antoni Trallero, en féu un comentari a la revista "Arrahona" del Museu d'Història de Sabadell, en el número 14 (1982).

Entre els autors que figuren a la col·lecció "Els Nostres Goigs", hi trobem Francesc de X. Sallarès, Artur Masrriera, Mn. Francesc Llonch, Agnès Armengol, Joan Costa i Deu, Mn. Ramon Bergadà, Mn. Jacint Verdguer, Mn. Josep Muntaner i Claret i Mn. Camil Geis. D'entre els dibuixants citem a Marian Ribas, però bona part d'ells ho són per Ricard Marlet.

Fins l'any 1935 veieren la llum 24 goigs. Era una edició senzilla, a l'abast del fidel i de l'ambient popular. Avui forma una col·lecció molt estimada i buscada pel col·leccionista i per l'investigador.

La col·lecció "Els Nostres Goigs" és un compendi d'historiografia hagiogràfica de la major part de les advocacions de la parròquia de Sant Feliu. Podriem dir també que és un retall d'història local. Ja que hi trobem les advocacions de les ermites de la Salut i de Togores; uns goigs en honor a la Nostra Dona de la Misericòrdia, que es canten a la Tinència -avui parròquia de la Santíssima Trinitat- i els goigs en lloança del Santíssim Salvador, titular de la parròquia del seu nom. De les confraries sabadellenques, uns "Goigs que a son excels patró Sant Joan Baptista endreça la pontificia Reial Confraria de Sant Joan de la ciutat

Joan Costa i Deu.

de Sabadell". D'entre les capelles de carrer -la de més devoció popular- uns "Goigs en lloança de la Mare de Déu de les Neus", que es venera a la seva capella del carrer de Viladot -avui carrer de la Mare de Déu de les Neus- que eren emmanllavats de Despina, segons afirma Mn. Joaquim Guiu a la monografia "La Parròquia de la Puríssima Concepció" volum XXI de la pròpia "Biblioteca Sabadellenca". Aquesta, el 21 de desembre de 1931, donà a conèixer una Nadala, que amb el nom de "La Non Non" havia escrit el Dr. Feliu Sardà i Salvany i fou musicada per Mn. Camil Geis. Aquesta Nadala fou cantada, per primera vegada, en una sessió necrològica que la Lliga Regionalista va dedicar al Dr. Sardà.

Entre els patronímics "Goigs a Sant Cristòfol", patró dels xòfers i de la nostra comarca: Sant Roc de Montpeller, patró de Valldorta, que es venera a la capella del Marquet de les Roques, parròquia de Sant Llorenç Savall. D'aquests dos últims n'és autor Joan Oliver. La mètrica d'ambdòs goigs s'aparta dels versos octasil·làbics que són els tradicionals en aquesta composició. Els de "Sant Roc de Montpeller" conjuntament amb els dels "Nassos més respectables de Sabadell" si bé figuren editats el 1929, i la Nadala esmentada, són els únics que no es van numerar.

Llevat de la Nadala (1931) els gois núms. 23 i 24 (1935) dedicats a la Sagrada Família i al Santíssim Salvador, en cap altra no hi ha partitura.

Entre les obres que van quedar en preparació a la "Biblioteca Sabadellenca" hi havia "Els Nostres Goigs" amb un pòrtic de Mn. Francesc de P. Baldelló.

I acaba la que podem dir-ne la primera època d'aquesta col·lecció. Passaran molts anys perquè es torni a reaprendre, però això ja correspon a la segona època que comentarem en el proper número. ■

Comunicació presentada a la Sessió Plenària de la Fundació Bosch i Cardellach del 29 de desembre de 1984.

(1) Antoni Turull, "Pere Quart, poeta del nostre temps". Barcelona, Edicions 62. 1984. Llibres a l'abast, 197 - 231 pp. - Index.

(2) Joan Cuscó i Aymami (textos) i Emili Hierro i Roig (caricatures), "62 ceballuts". Sabadell. 1984. Biblioteca Quadern 8. -133 pp. - Index.